

5. Hade Jesus syskon?

• När Jesus hängde på korset, anförtrodde han aposteln Johannes åt Maria, sin mor. (jfr Joh. 19:27) Denna omständighet låter oss förstå, att Maria, förutom Jesus, inte hade några fler barn, som hade kunnat ta hand om henne.

• Denna övertygelse, som går tillbaka till apostlarna, har Kyrkan i sin tradition bevarat genom alla tider. Hon har alltid vördat Maria som *Aeiparthenos* (grekiska för "alltid varande jungfru") Dvs. Maria hade inte bara blivit befruktad med Jesus utan en mans medverkan (uttryckligen enl. Matt. 1:25) utan förblev också framdeles jungfru.

► Men det finns ändå i evangelierna några ställen, som vid en första anblick får oss att förmoda, att Maria hade ytterligare barn. Motsägelsen är emellertid bara skenbar, vilket kommer att förklaras nedan.

a) I Lukasevangeliet kap.2:6 står det, att Jesus är Marias "förstfödde." Man är därför benägen att anta, att han skulle vara den äldste av flera syskon. Men i verkligheten är uttrycket "förstfödd" en juridisk beteckning för den son, som inte har några manliga syskon före sig. (jfr 2 Mos 12:29; 34:19 bl a); den implicerar inte, att den "förstfödde" följs av "en andra son". Detta bekräftar bl a en hebreisk inskrift, enligt vilken en mor dog vid födseln av sin "förstfödde". Barnet kallas alltså "förstfödd", fastän inga syskon kom efter honom.

Kyrkans tradition har vördat Maria som *Aeiparthenos* "alltid varande jungfru".

b) I Matteus evangelium kap 1:25 står det: "Han rörde henne inte förrän hon hade fött en son." Även här är man frestad att tro, att Josef bara avhållit sig *tills* Jesu födelse, men *därefter* fullbordat äktenskapet med Maria. Men även denna slutsats är otillförlitlig. Vad som på svenska översätts med *tills* heter på den grekiska originaltexten *heos*. Detta ord sätts emellertid uteslutande i relation till det, som har varit hittills, till den angivna tiden för händelsen. (i vårt fall Marias jungfrulighet); det implicerar emellertid inte, att situationen därefter ändrat sig. – I kapitel 9:18 i Johannesevangeliet kommer detta tydligt fram. Där står det, att judarna inte trodde på att han varit blind och fått sin syn, *tills* de kallade till sig den botade mannens föräldrar." (jfr 1917 års översättning) Här menas det inte heller, att judarna skulle ha ändrat sin mening *efter* utfrågningen av föräldrarna, för i själva verket trodde de inte heller senare på att Jesus kunde bota.

c) I evangelierna talas det på flera ställen om Jesu "bröder och systrar." (Mark. 3:32, 6:3, Matt. 12:46

ff) Till och med fyra namn på Jesu "bröder" nämns: "Jakob, Joses, Judas och Simon". (Mark. 6:3) Jakob blev senare kyrkans högste ledare i Jerusalem och blev där känd som "Jakob, Herrens broder" (Gal. 1:19; jfr även 1. Kor. 15:7)

Även dessa ställen kan inte övertyga om, att Maria, förutom Jesus, hade flera barn. Både på hebreiska och arameiska betecknas alla släktingar, oavsett i vilket släktskapsförhållande de står till varandra, med samma ord "bröder". Ett specifikt uttryck för att visa på släktskapet, existerar inte. Därför heter det i 1. Mos. 13:8 om Abraham och Lot, att de skulle vara "bröder". I verkligheten var de, som vi vet från andra skriftställen, farbror och brorson.

Också evangelierna återger denna semitiska kultur, fastän de är författade på grekiska. För "bröder" använder de ordet *adelphos*, som även det har en mycket vid betydelse: Denna går från "blodsbroder" över "styvbroder", "sväger" och "kusin" till "farbror" "granne", "lärjunge" osv. Sålunda berättar Markus i sitt evangelium, att Herodes gift sig med Herodias, hans "bror" Filippos hustru. (Mark. 6:17); men det är känt, att de båda hade olika mödrar och därför var halvbröder. Enligt Johannes kap. 19:25 stod vid Jesu kors " hans mor och hennes syster Maria, som var gift med Klopas". De båda Mariorna var säkert släkt med varandra, men inga systrar i vår mening, för systrar har inte samma förnamn.

Visserligen existerar det på grekiska ett särskilt ord för "kusin", *anepios*. I Nya Testamentet dyker det bara upp en enda gång (Kol. 4:10) Påståendet, att evangelisterna använt detta begrepp, när det handlar om kusiner och inte äkta bröder, är ren spekulation.

Ibland anförs det hos Eusebius (Död ca 340) citerade vittnesbördet av en viss Hegesipp. Hegesipp talar enligt honom om "Jakob, Herrens broder" (Eusebius, Kyrkohistoria 2:23), i motsats till "Simon, Herrens kusin". (ibid. 4:22) De båda passagerna kommer emellertid från alltför olika kontexter, för att tjäna som bevis för att Jakob var den köttslige brodern till Jesus. Beteckningen "Herrens broder" kan här förstås som en titel, under vilken Jakob i allmänhet var känd, utan avsikt att ange ett bestämt släktskapsförhållande.

Där kontexten alltså inte ger någon närmare upplysning, är det omöjligt, att bestämma den exakta betydelsen för det hebreiska eller arameiska ordet för "broder".

• Jesus är känd som "Marias son" (Mark. 6:3). Han är hennes ende son. Den apostoliska traditionen inom Kyrkan, som gäller som rättesnöre för tron, har alltid hållit fast vid det och förklarar, att orden i Nya Testamentet för "bröder" resp. "systrar" vad beträffar Jesus, skall förstås som "släktingar". Detta motsvarar också den grekiska betydelsen av uttrycket. Andra tolkningar är möjliga, men osannolika.

© www.opusdei.org – Texterna har förberedts av en grupp teologiprofessorer vid Navarras universitet under Francisco Varos ledning.